

"Arronsar-nos hauria estat un error gravíssim"

Com ha estat possible un fet com l'incendi provocat de la planta de Borges a Reus?

—M'ho he preguntat i ens ho hem preguntat en reunions del sindicat, i hauria estat més explicable que una cosa així hagués passat durant l'altra crisi, la dels anys 90 i 91, perquè hi havia un estat de crispació i desesperació que ara no constato. Fa cinc anys o sis hi havia molta més mala llet. Potser ara no n'hi ha tanta perquè entremig han desaparegut molts pagesos. En set anys s'han perdut 11.000 hectàrees, gairebé el 30% de la superfície pagesa existent.

—Això són terres que queden abandonades?

—Sí. Quan la reconversió —és a dir, substituir un conreu per un altre— és possible, ja ho fem. No cal ni que ens ho diguin.

—Vol dir que l'avellaner no es pot substituir per res?

—Potser algun pagès ha intentat fer horta, però no crec que se n'hagi sortit. Hi ha diversos problemes: en primer lloc, hi ha una part d'avellaner en penjats que és de sequer. Allà què hi fas, vinya? Si no tens dret de replantació no pots. Podries posar-hi vaca de llet? no pots, necessites la quota. És que l'agricultura està intervinguda! Tot això de l'economia de mercat són collonades. Economia de mercat voldria dir que no hi hagués gens d'intervencionisme, però sí que n'hi ha, i segons què no ho pots fer perquè no et deixen. Després hi ha limitacions climàtiques, i després el tema de l'aigua. En el Camp de Tarragona abans hi havia molta aigua, la capa freàtica es trobava a 20-30 metres de fondària. Als anys seixanta van construir la petroleoquímica, i les necessitats d'aigua van ser tan bèsties que van perforar per aconseguir cabals d'aigua superiors. Conseqüència: han eixugat el Camp de Tarragona. Això no és problema per a l'avellaner, que requereix un rec petitíssim, de suport. Però si ara ens diuen que ens hem de convertir i canviar de cultiu, la resposta és que no hi ha aigua suficient.

—Per tant, per a aquests pagesos les opcions són continuar amb l'avellana o plegar?

—La nostra proposta és conservar el cultiu de l'avellana amb una sèrie de condicions, perquè l'avellana catalana és d'una gran qualitat, molt millor que la turca. L'estiu de l'any passat ens va arribar de Brussel·les la filtració que volien revisar l'OCM (Organitzacions Comunes de

La guerra de l'avellana ha arribat al punt màxim de crispació poques setmanes abans que Europa prengui una decisió sobre els ajuts a la fruita seca catalana. Pep Riera, líder indiscutible de la Unió de Pagesos, explica en aquesta entrevista els motius profunds de la protesta desesperada d'un sector que, si algú no hi posa remei, està abocat a la desaparició.

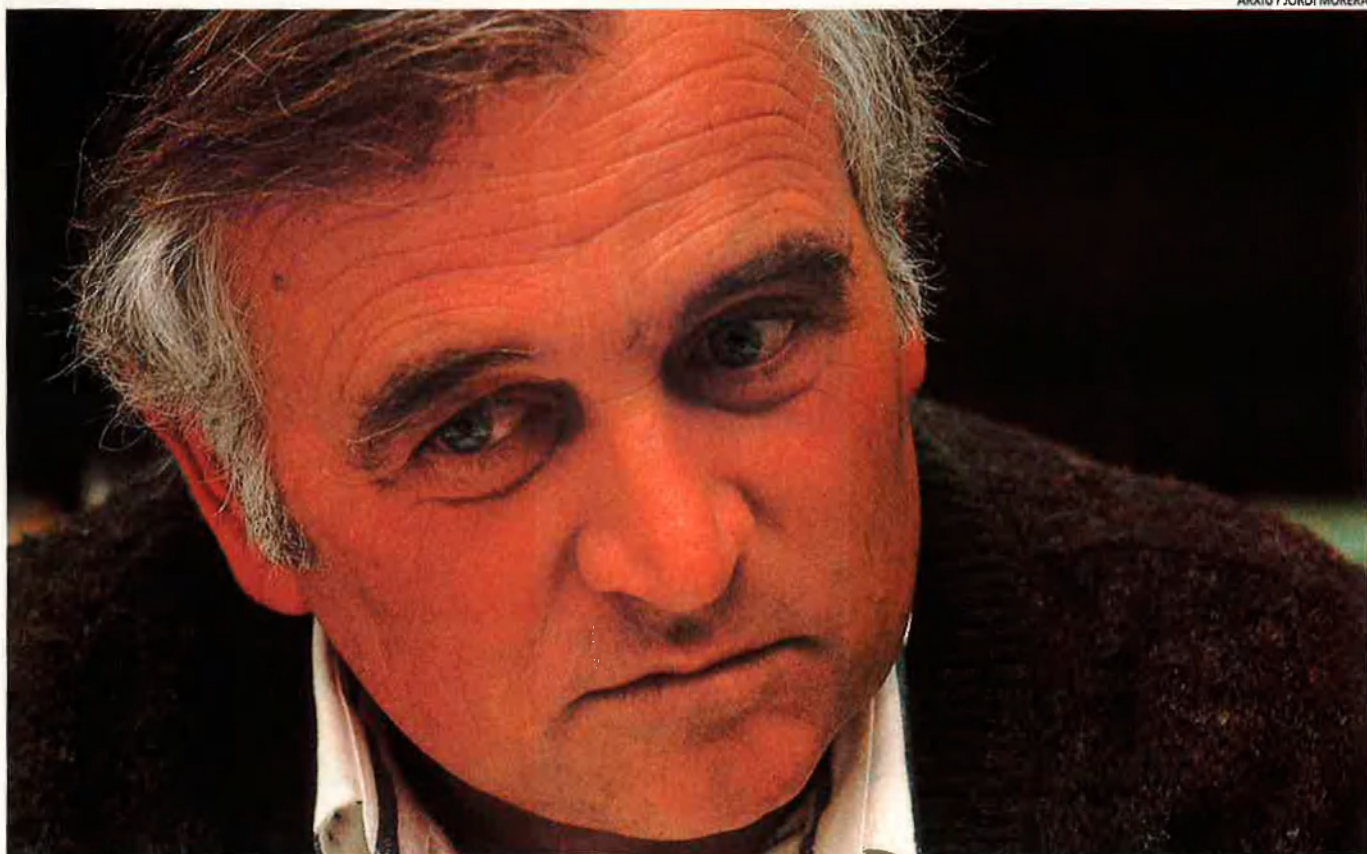
Mercat) de fruites i hortalisses en una direcció absolutament negativa per a l'avellana catalana, perquè suprimien tots els ajuts que s'havien aconseguit amb les mobilitzacions de cinc anys abans, mentre que els turcs podrien portar aquí tota l'avellana que vulguessin sense cap mena de control. Davant d'aquesta informació, la Unió de Pagesos va elaborar l'Alternativa de l'Avellana, que es basa en els principis següents. Fins ara, quan dins la Unió Europea s'ha rebotat un sector de producció, el que s'ha fet és establir mecanismes de compensació, diguem-ne ajuts. Exemple: hi ha un moment en què per imperatiu dels acords del GATT s'ha d'admetre l'entrada de plàtan centramericà, i aleshores es va establir un preu de referència per al plàtan de Canàries. Segons les oscil·lacions del mercat, cada any es decideix si hi ha ajut per als productors de plàtan de Canàries o no. Aquest és un sistema d'intervenció raonable, és barat. I en el cas de l'avellana, els diners que hi haurien de dedicar són les engrunes del que els sobra d'altres ajuts. Per què? Perquè som quatre gats, hi ha molt poques explotacions d'avellana a Catalunya. Fer això no els alteraria els pressupostos d'agricultura.

—Quines possibilitats hi ha que admetin la vostra proposta?

—Confiem en la presidència italiana de la UE, que s'acaba al juny. Hem convençut els sindicats italians que es moguin, ja que allà també hi ha avellana. Han pressionat el seu ministre, i aquest s'ha compromès a defensar el tema. Si aquest tema de la reforma de l'OCM es pogués tancar sota presidència italiana, millor, perquè després vénen els irlandesos, que suposo que estan pensant molt en les vaques boges i molt poc en l'avellana.

—Però el problema és que us facin cas a Europa o aquí?

—El problema ha estat aquest. Quan a la tardor de l'any passat vam elaborar, sense fer soroll, l'Alternativa de l'Avellana, que és fruit d'un treball sindical molt seriós, tots els partits ens van dir que sí. Però després va venir una votació al Congrés i van votar el contrari. Va ser després d'aquest escarment del 7 de novembre del 95 que vam pensar que o fèiem soroll o se'ns rifaven. Per tant, que el conseller Marimon i el president Pujol no es queixin, perquè quan no ens mobilitzàvem, ells i la resta dels

partits polítics no ens van fer cas, van passar olímpicament de nosaltres.

—*La Unió de Pagesos ha sofert un cert linxament públic per l'afer de l'incendi de la Borges. Per què?*

—S'han fet insinuacions, fins i tot afirmacions, vinculant la Unió de Pagesos amb l'atemptat, o si més no dient que havíem creat el clima necessari perquè això passés. Home, aleshores no ens podem moure de casa, no podem fer res, perquè sempre hi ha el perill que algú se surti de mare. Dir això és convidar-nos a la passivitat més absoluta. Se n'han dit de molt gruixudes, però el que ha afectat més la nostra gent ha estat la ingerència del president Pujol.

—*Per què?*

—Perquè si és el president de tots, el que no pot fer és vincular-nos a l'atemptat. Això és molt gruixut. Fa la impressió que ens tenen reservat un paper decoratiu i sobretot passiu. Sembla que tenen clar que aquest és un sector molt atomitzat, molt disgregat, i si en aquest moments no existís la Unió de Pagesos el sector agrari no donaria cap problema.

—*Tot i que la Unió de Pagesos ha condemnat clarament l'atemptat, individualment molts pagesos l'han entès.*

—Individualment, es produeixen situacions de desesperació que aboquen fins i tot a justificar la utilització del terrorisme. Això passa també políticament, i al País Basc està passant. Els terroristes tenen un suport social, de gent

“S'han fet insinuacions, vinculant la Unió de Pagesos amb l'atemptat, o si més no dient que havíem creat el clima necessari perquè això passés. Home, aleshores no ens podem moure de casa, no podem fer res, perquè sempre hi ha el perill que algú se surti de mare. Dir això és convidar-nos a la passivitat més absoluta.”

que arriba als extrems de pensar que la violència és una arma efectiva. És cert que l'emprenyament amb Borges i altres empreses és fort perquè són empreses ubicades en el territori on es produeix el producte i en canvi van a comprar-lo fora. Això la gent ho veu, i nosaltres ho hem denunciat obertament, tot i ser conscients que no podem privar que el comerç s'internacionalitzi, que no ens tornaran a posar un aranzel, i que tampoc no derogaran l'acord preferencial amb Turquia; per això demanem com a solució els ajuts de la comunitat. Si hi hagués una altra solució la demanaríem.

—*Si vostè estigués en el lloc de la casa Borges, no faria el mateix que fan ells?*

—Suposo que l'economia de mercat deu ser això. Quan expliquem la situació a les assemblees la gent ja se situa. Continuen emprenyats amb Borges i amb les altres empreses, però la majoria són conscients que aquesta situació és irreversible. Per a una gran empresa que mou milers de tones, el que s'estalvia comprant avellana turca no són dotzenes de milions, sinó segurament milers de milions. És lògic.

—*Per tant la solució no la té Borges, la tenen els governs...*

—És per aquest motiu que l'atemptat de la Borges de Reus és un fet distorsionador. No serveix de res i és una injustícia. Sortosament, però, no ha fet que ens desmobilitzéssim. Arronsar-nos hauria estat un error gravíssim.

Eduard Voltas